

Glat burre

Arctium lappa

Glat burre er en toårig plante, der findes vildtvoksende omkring bebyggelser og i vejkanter.

Planten er indslæbt.

Dens tykke, dybtgående pælerod, sætter på første året en lille roset med grågrønne blade, der er fildede på undersiden. På andetåret vokser den op med en grenet stængel, der kan blive omkring en meter høj.

Den blomstrer i højsommeren med kugleformede blomster, der ved modning udvikler sig til den besværlige klump af frø, der med sine utallige kroge 'klistrer' til dyr og mennesker, der kommer i berøring med den. Frøstandens opbygning gav inspiration til opfindelsen af 'velcro', hvis verdenssucces i stor udstrækning har afløst, snørebånd og lynlåse. Burre kendes af alle, der færdes i naturen uden for stierne og har kæmpet med at pille de genstridige frø ud af tøj og hår.

Den tykke rod har siden antikken været brugt i medicin til behandling af hudsygdomme og middel mod pest, og ansås i mange år som det bedste middel mod den frygtede kønssygdom syfilis, der bredte sig i Europa efter opdagelsen af de amerikanske kontinenter. Og skal efter sigende have kureret en fransk konge, der havde pådraget sig den livstruende sygdom.

Saft fra roden har indtil nyere tid indgået som ingrediens i hårvand og pomader for at fremme en kraftig hårvækst og bremse truende hårtab. En annonce fra 1870, faldbød fx en pomade med burrerod, der angiveligt kunne fremme en fyldig hårvækst endog på skaldede isser.

De store blade blev brugt til at lægge på brandsår og skadet hud. Lagt i træskoene hjalp de mod ligtorne og knyster.

Som middel mod gigt, indsamles roden på første årets efterår eller andet års forår, hvor en kop te af to teskefulde af den tørrede hakkede rod trækker i et kvarter og drikkes 2-3 gange dagligt.

Burre anvendes ikke længere medicinsk om end forsøg med udtræk har påvist en effekt mod rynkedannelse.

Talemåde, fra dengang sokkerne blev stoppet frem for kasseret: 'Burrer er bedre end huller' sagde konen og tætnede sine sokker med burre.

Middelalderhagen fakta:

Glat burre, liden burre og fildet burre findes alle på Møn og omegn. De fleste burrearter har været anvendt som lægeplanter.

Tidligere hed glat burre *Lappa officinalis*.

Tema 8a: Lægeplanter